

Arvio: Vahvasti vedetty viiva

Kemin kaupunginorkesterin historiallinen suurproduktio, Punainen viiva -ooppera sai ensi-iltansa lauantaina Kemin Tervahallissa.

VAPAALLA 25.03. ☉ 20.30 Päivitetty 26.03. ☉ 13.55

HELENA LAAKSO

Uutisia "solisaliratista" harvinaisen kahvikupin äärellä. Mezzosopraano Virpi Räisänen ja baritoni Jaakko Kortekankaan pääroolit piirtyivät vahvasti esiin Punaisen viivan merilappilaisessa oopperatulkinnessa.

Ulkona valoisa maaliskuinen iltapäivä Kemissä. Sisällä rujo korpielo viime vuosisadan alun Kainuussa – ja Suomen ensimmäiset eduskuntavaalit maaliskuussa 1907. Tervahalliin rakennetun 42 metriä leveän näyttämökuvan vasemmalla laidalla aito kuusimetsikkö, keskellä pelkistetty lava, taustalla toteava kartonkikulissi, oikealla merilappilainen sinfoniaorkesteri ja liikuntasalin katsomoissa satapäinen yleisö.

Kesti hetki asemoitua katonrajaan rullattujen maaliverkkojen keskellä pettuleiväntuoksuiselle aikamatkalle, jolle vei Kemin kaupunginorkesterin historiallinen jättiproduktio; Aulis Sallisen 40 vuotta sitten kantaesityksensä saanut ooppera Punainen viiva. Säveltäjä Sallisen Ilmari Kiannon vuonna 1909 ilmestyneen romaanin pohjalta laatima tiivis libretto etenee yksityisestä yleismaailmalliseen. Teemojen suhteen voineekin puhua ajattomasta matkasta. Köyhyys, politiikka, uskonto – vapaus, veljeys ja tasa-arvo – ovat myös nykypäivän keskeisiä puheenaiheita.

Kansanoopperan ytimessä on aviopari, lukutaitoinen Riika ja karhunkaadosta haaveileva Topi. Näyttämöllä roolit tulkitsti kansainvälisen tason väkivahva kaksikko. Kiiminkiläislähtöinen mezzosopraano Virpi Räisänen ja laajan oopperauran tehnyt baritoni Jaakko Kortekangas pistivät likoon – äänentoisto-ongelmista välittämättä – niin teknisen taidon, toimivan tunneälyn kuin kokeneen karisman. Valo- ja luonnonvoimainen Räisänen irrotti ensimmäisen puoliajan monologiaariallaan jopa spontaanin bravo-huudon ja väliaplotit.

Vaikkei parituntinen, musiikkiteatterimainen Punainen viiva ollut oopperaksi pitkä – massiivisista väliaikajonoista huolimatta – mahtui juoneen useita intensiivisiä sooloja. Yhdestä tärkeästä visiitistä vastasi kulkukauppias Simana Arhippainen jyllyssyt kovan luokan basso Juha Uusitalo, jonka sananvaihto perheen kyselyikäisten lasten kanssa, kirkasäänisissä ensi-iltarooleissa Siiri Karplund ja Ella Martimo, toi tarinaan jopa hetkellisiä hymynkareita.

Tunteen punaista paloa uuden maailmanjärjestyksen, ”solisaliratin” eli sosialismin agitaattori Puntarpäänä tempoili taitavasti Tervolan tenori Aki Alamikkotervo. Vanhoillisen Kaisan näkijän roolissa vakuutti mezzosopraano Annastiina Tahkola. Päivänpolttavia uutisia oleellisella puheroolillaan rytmitti onnistuneesti Mombasa-legendan Taiska eli Hannele Kauppinen.

Uljaan pääroolin teki etenkin Sallisen sinfoniamuotoinen, värikylläinen musiikki, joka ei varastanut huomiota, mutta oli aina läsnä. Harmoniarikas, tekstilähtöinen sävelkieli kuljetti niin tunteiden upottaviin suonsilmiin kuin barrikadeille. Kapellimestari Erkki Lasonpalon johtama, produktiossa sinfoniaorkesterikokoon kasvanut Kemin kaupunginorkesteri soi lievästä huojunnoista huolimatta tyyliä.

Samaa voi sanoa Meri-Lapin Oratoriokuorosta ja oululaisesta Tuiran kamarikuorosta muodostuneesta oopperakuorosta, jonka konserttinumeromainen Onko Suomessa kevät olisi koskettanut ilman taustaprojisoitejakin.

Tarinalla on karu loppu. Perheen kolmen kuolleen lapsen lisäksi valoa kohti – karhun sylin kautta – kävelee myös Topi. Elämyksenä Punaisen viivan alle jää kuitenkin paljon.

Korjaus 26.3. Korjattu Ella Martimon nimi

Oopperaklassikko Meri-Lapissa

Ilmari Kiannon romaari Punainen viiva ilmestyi vuonna 1909.

Aulis Sallisen teoksen pohjalta säveltämä ooppera sai ensi-iltansa vuonna 1978 Suomen Kansallisoopperassa.

Punaisen viivan ensi-ilta lauantaina 24.3. Kemin Tervahallissa.

Ohjaus Laura Åkerlund, kapellimestarina Erkki Lasonpalo.

Rooleissa mm. Virpi Räisänen (Riika), Jaakko Kortekangas (Topi), Juha Uusitalo (Simana Arhippainen), Annastiina Tahkola (Kaisa), Mika Nisula (Rovasti), Aki Alamikkotervo (Agitaattori), Leena Ylipiessa (Tiina), Olli Kelhä (Epra), Arto Perkiö (Jussi), Hannele Kauppinen (Kunilla), Arvi Ailinpieti (Suutari), Janne Sihvo (Nuori pappi), Andrei Zelenski (Pirhonen) ja Jenny Rimali (Kolmas lapsi).

Sinfoniaorkesterikokoinen Kemin kaupunginorkesteri, Meri-Lapin Oratoriokuoro ja Tuiran kamarikuoro, kuorojen valmennus Ville Mankkinen ja Risto Laitinen.

Lavastus ja puvustus: Anne Lasonpalo ja Ammattiopisto Lappia.

Valo- ja äänitekniikka: Tuomas Rajaniemi ja Ammattiopisto Lappia.

Ensi-ilta omistettiin Anne Lasonpalon muistolle.